

Beräkning och tolkning av begreppet genomströmningstid

IAF redovisar sedan maj 2009 statistik över arbetslöshetskassornas genomströmningstider. Genomströmningstiderna togs fram i syfte att vara en enhetlig indikator för arbetslöshetskassornas handläggningstider. IAF valde följande definition av genomströmningstiden:

Genomströmningstid = Antalet veckor från den första veckan en person har redovisat arbetslöshet på sitt kassakort till den vecka personen får sin första utbetalning från arbetslöshetskassan.

Eftersom IAF saknar fullständiga uppgifter om arbetslöshetskassornas interna handläggning, men har tillgång till uppgifter om samtliga utbetalningar från arbetslöshetskassorna, valde IAF att beräkna genomströmningstiden för ärenden där den sökande har beviljats ersättning. En anledning till att endast inkludera de ärenden där ersättning beviljats och exkludera de ärenden där personens rätt till ersättning har avslagits är att avslagen inte registreras med samma kvalitet av arbetslöshetskassorna, vilket innebär att IAF saknar fullständigt underlag för avslagsärenden.

IAF har även valt att endast beräkna genomströmningstiden för de personer som är nya ersättningstagare. I normalfallet tar det längre tid att handlägga ett nytt ärende (s.k. förstagångsprövning) i jämförelse med ett ärende där personen fortsätter på en tidigare beviljad ersättningsperiod (s.k. nyprövning). Att även inkludera denna grupp i beräkningen av arbetslöshetskassornas genomströmningstider skulle leda till att uppgifterna blir mer beroende av den ärendesammansättning som arbetslöshetskassan handlagt.

För att statistiken ska bli mer jämförbar mellan arbetslöshetskassorna redovisas statistiken uppdelad på personer med inkomstrelaterad ersättning och personer med grundbelopp. Genomströmningstiden för personer med grundbelopp är generellt längre i jämförelse med personer med inkomstrelaterad ersättning. Om dessa grupper inte särredovisas skulle genomströmningstiderna i hög grad påverkas av relationen mellan antalet beslut gällande grundbelopp respektive inkomstrelaterad ersättning. För att IAF ska kunna fastställa om personen har blivit beviljad inkomstrelaterad ersättning eller grundbelopp måste han eller hon ha fått arbetslöshetsersättning utbetald. Detta är ytterligare ett skäl till att endast individer som fått arbetslöshetsersättning utbetald ingår i genomströmningstiderna.

I statistiken ingår inte de personer som har blivit avstängda från ersättning på grund av att de har sagt upp sig själva eller skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande. Detta då IAF saknar uppgifter om när avstängningsdagarna avräknas, vilket leder till att dessa ärenden skulle få en felaktigt beräknad genomströmningstid.

Inte heller arbetssökande som fått ersättningsperiod beviljad med intyg E301/U1 ingår i statistiken. Detta då dessa handläggningstider kan bli långa om arbetslöshetskassorna måste vänta på intyg från arbetslandet.

Då arbetslöshetsförsäkringen är en veckoförsäkring samt att ersättning inte betalas ut mer än en gång per vecka redovisas genomströmningstiden i antal veckor. Personens genomströmningstid beräknas som skillnaden mellan utbetalningsveckan för första karensdagen och den kassakortsvecka där den första karensdagen ingick. Personen ingår sedan i beräkningarna av arbetslöshetskassornas genomströmningstid för den månad då personen för första gången fick arbetslöshetsersättning utbetald i form av dagpenning.

Beräkning av arbetslöshetskassornas genomströmningstid

IAF redovisar medianvärdet samt den första och tredje kvartilen av genomströmningstiderna för de personer som fått ersättning från respektive kassa samt för samtliga ersättningstagare.

Median är det tal som storleksmässigt ligger i mitten av en ordnad talserie. Om det finns ett jämnt antal tal i talserien är medianen det genomsnittliga värdet av de två tal som ligger i mitten av den ordnade talserien. Den första kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att 25 procent av observationerna har ett mindre värde och 75 procent har ett högre värde. Den tredje kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att 75 procent av observationerna har ett mindre värde och 25 procent har ett högre värde.

Exempel 1

Genomströmningstiderna för personer som fick sin första utbetalning av arbetslöshetsersättning under en månad var: 3, 4, 7, 10 samt 52 veckor. Medianen, d v s genomströmningstiden, för personerna var 7 veckor men genomsnittet för deras genomströmningstid var däremot 15,2 veckor. Om personen som hade en genomströmningstid på tio veckor istället hade haft en genomströmningstid på 51 veckor så skulle medianen för arbetslöshetskassans genomströmningstid fortfarande ha varit 7 veckor, medan den genomsnittliga genomströmningstiden skulle ha ökat till 23,4 veckor.

Exempel 2

Genomströmningstiderna för personer som fick sin första utbetalning av arbetslöshetsersättning under en månad var: 3, 4, 7, 8, 10 samt 52 veckor. Medianen, d v s genomströmningstiden, för personerna var 7,5 veckor men medelvärdet för personernas genomströmningstid var 14 veckor.

Detta innebär att medianvärden är mindre känsliga för enskilda extremvärden i jämförelse med medelvärden. Genomströmningstiden mätt som medianvärde är robust mot enskilda avvikelser såsom att en person inte skickar in sina kassakort eller handlingar, ett annat lands institution dröjer med att skicka in handlingar eller att ärendet avgörs i domstol.

IAF redovisar genomströmningstiderna uppdelade per arbetslöshetskassa samt för samtliga arbetslöshetskassor. För att undvika att några enstaka ärenden påtagligt ska påverka en enskild arbetslöshetskassas genomströmningstid redovisas statistik enbart för arbetslöshetskassor med minst tio ärenden. Även de ärenden som finns hos arbetslöshetskassor med mindre än 10 ärenden ingår dock i beräkningen av samtliga kassors totala genomströmningstid.

Exempel på hur genomströmningstiden beräknas

Exempel 3

En person har under en tidigare ersättningsperiod arbetat heltid under sex månader och uppfyller därmed ett nytt arbetsvillkor. När personens ersättningsperiod tar slut påbörjas en ny ersättningsperiod som inleds med karensdagar. Personens ärende kommer inte att räknas med i genomströmningssstatistiken, då personen har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor under tidigare ersättningsperiod och statistiken av genomströmningstider bara omfattar nya ersättningstagare.

Exempel 4

En person slutar från sin anställning på egen begäran, utan godtagbara skäl, och anmäler sig på Arbetsförmedlingen. När arbetslöshetskassan handlägger ärendet avstängs personen från ersättning och kommer därför inte att räknas med i genomströmningssstatistiken. Om personen hade haft godtagbara skäl till att avsluta sin anställning, och därigenom inte hade avstängts från ersättning, skulle han eller hon däremot ha medräknats i genomströmningssstatistiken.

Exempel 5

En person har arbetslöshetsersättning till och med vecka 1, 2010, och arbetar sedan heltid till och med vecka 10 samma år. Från vecka 11 söker

2011-02-03

Analysenheten

Reviderat 2017-01-05

personen åter arbetslöshetsersättning, som beviljas. Eftersom personen fortsätter på en pågående ersättningsperiod medräknas han eller hon inte i genomströmningsstatistiken (personen har däremot redan ingått i genomströmningsstatistiken när han eller hon påbörjade sin ersättningsperiod).

Exempel 6

En person anmäler sig på Arbetsförmedlingen och söker ersättning som beviljas från och med vecka 1, 2010. Fem karensdagar utgår för vecka 1 och två karensdagar och tre ersättningsdagar utgår för vecka 2. Utbetalningen för dessa veckor sker vecka 9, 2010. Personen räknas med i genomströmningsstatistiken för mars 2010 (vecka 9, 2010 är första veckan i mars 2010). Genomströmningstiden för personen blir 9 – 1 d v s 8 veckor.

Exempel 7

En person anmäler sig på Arbetsförmedlingen och söker arbetslöshetsersättning från och med vecka 1, 2010. Personen har fått avgångsvederlag för perioden vecka 1 till och med vecka 3. Personens ansökan om ersättning avslås därmed för dessa tre veckor. Fem karensdagar utbetalas för vecka 4 och två karensdagar och tre ersättningsdagar utbetalas för vecka 5. Utbetalningen för dessa veckor sker under vecka 9, 2010.

Personen räknas med i genomströmningsstatistiken för mars (eftersom vecka 9, 2010, är första veckan i mars 2010) då han eller hon som ny ersättningstagare fick arbetslöshetsersättning utbetald denna månad. Genomströmningstiden blir 9 – 4 d v s 5 veckor.

Om personen endast hade fått karens som betalats ut under mars (vecka 9, 2010) och den första utbetalningen av arbetslöshetsersättning hade inträffat i april (vecka 14, 2010) skulle personen ha räknats med i genomströmningsstatistiken för april 2010. Genomströmningstiden skulle dock blivit densamma, d v s 5 veckor.

Om personen hade påbörjat en heltidsanställning innan alla sju karensdagar hade utgått och ersättning från den nya ersättningsperioden därför inte hade betalats ut skulle personen inte ha ingått i genomströmningsstatistiken.